

ÅRSBERETNING 2019

Røde Kors er grunnlagt ut fra ønsket om å bringe upartisk hjelp til de sårede på slagmarken. I dag implementerer Røde Kors en bred portefølje av humanitære aktiviteter over hele verden, tilpasset ulike kontekster og stadig nye humanitære behov. Mandatet vårt er det samme som da vi ble stiftet: Avdekke, hindre og lindre nød og lidelse. Beskytte liv og helse.

Landsmøte i 2017 satte kursen for arbeidet fram mot neste landsmøte i 2020, der tre overordnede mål ble løftet fram:

- Forebygge og respondere for å redde liv
- Trygge lokalsamfunn for barn og unge
- Nærhet, inkludering og tilstedeværelse

Røde Kors gjør en forskjell for utsatte mennesker hver eneste dag. Over hele verden yter våre om lag 100 millioner frivillige en utrettelig, humanitær innsats for sine medmennesker. Ikke alt får like stor oppmerksomhet. Det er den vedvarende innsatsen og tilstedeværelsen som sikrer beredskap, styrker lokalsamfunn og som hindrer og lindrer nød for mennesker i utsatte livssituasjoner.

I Norge er Røde Kors er til stede med aktivitet og frivillighet i nesten hvert eneste lokalsamfunn.. Nasjonalt jobber Røde Kors overordnet innenfor to tematiske områder:

- Omsorgsarbeid, som retter seg mot ulike mennesker i sårbare situasjoner og som inkluderer ung-til-ung arbeid i regi av Røde Kors Ungdom.
- Beredskap, søk- og redningsarbeid.

Innenfor omsorgsfeltet står arbeidet mot ensomhet og utenforskap sentralt. I 2019 markerte Røde Kors 70 år med Besøkstjenesten. Nesten 10.000 frivillige besøkvenner banket på dører, holdt samtalen i gang, og ordnet turer og arrangementer for mennesker som er alene over hele landet. Også aktivitet rette mot barn og unge har som mål å redusere utenforskap og de negative konsekvensene av fattigdom. I 2019 sørget frivillige for at nesten 3.000 personer fikk en sommerferie med Ferie for alle, og at 10 000 ungdommer fikk et gratis og trygt fritidstilbud gjennom Fellesverkene. Røde Kors har i 2019 også drevet målrettede tiltak mot andre utsatte grupper som f.eks. nyankomne flyktninger, fengslede og nylig løslatte personer. Røde Kors sitt nye giverprogram, Røde Kors i Norge, bidrar med midler til å understøtte denne brede aktivitetsporteføljen.

Røde Kors er en sentral frivillig aktør i det nasjonale beredskapsarbeidet i Norge. Røde Kors' frivillige gjør en uvurderlig forskjell og redder liv, der den offentlige redningstjenesten trenger ekstra støtte eller ikke når fram. I løpet av 2019 bidro frivillige fra Røde Kors Hjelpekorps i 1.407 søk- og redningsoppdrag. Det tilsvarer godt over tre aksjoner hver eneste dag gjennom hele året. I Norge ble 69 personer tatt av skred i vintersesongen 2018/2019. Totalt 13 personer omkom, og det var den verste snøskredsesongen på mange år. Hver eneste ulykke er en tragedie for dem det gjelder, for familier og pårørende. Lete- og redningsaksjoner kan også være en tung påkjenning både fysisk og psykisk for redningstjenesten, for frivillige og profesjonelle.

Vi lever i en tid som i sterk grad preges av klimaendringer. Klimakrisen rammer hardest de som allerede er verst utsatt for krig, konflikt og fattigdom. Norge er til sammenlikning godt rustet, men endringene skjer også her. I 2019 presenterte Røde Kors rapporten «Norges klima» om hvordan klimaendringene vil prege landet vårt fram mot det neste århundret. Røde Kors laget også en internasjonal rapport om klimaendringene i 2019. Rapporten «Overlappende sårbarheter» handler først og fremst om hvordan klimaendringene påvirker mennesker. Det er spesielt økt forekomst av tørke og flom som sammen med stigende havnivå direkte påvirker hvor mennesker kan leve.

2019 ble det nest varmeste året som noensinne er registrert, og en rekke klimarelaterte katastrofer fikk store, humanitære konsekvenser. Røde Kors støttet blant annet arbeidet etter de to syklonene som rammet Sørlege Afrika i løpet av seks uker i mars og april.

I fjor sto Røde Kors for en ekstraordinær innsats for noen av dem som trenger hjelpen aller mest internasjonalt. I Al Hol nordøst i Syria lever det om lag 70.000 mennesker i en leir som ikke har kapasitet til mer enn en tredel av dem. De aller fleste av dem er kvinner og barn, og de lever under alarmerende dårlige forhold. På grunn av de store helsebehovene, etablerte vi et feltsykehus med kirurgisk kapasitet, i samarbeid med Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) og Syria Røde Halvmåne (SARC).

Helsehjelpen på feltsykehuset i Syria og i andre nødsituasjoner internasjonalt sikres av delegater som bidrar med høy fagkompetanse på oppdrag. På kort varsel reiser de vekk fra familie, trygge arbeidsforhold og forpliktelser, til et helt annet sted i verden for å yte livsviktig hjelp til mennesker i sterk nød. 27. november 2019 ble 60 delegater fra Røde Kors invitert til gjestebud hos kronprinsparet på Skaugum, det var en viktig anerkjennelse til alle som jobber i felt for Røde Kors. Kronprinsparet takket de frivillige for det viktige arbeidet de gjør.

Røde Kors' internasjonale arbeide foregår i økende grad i områder med konflikt og vedvarende krise, samt i katastrofe-respons situasjoner. ICRC med sitt unike mandat i krig og konflikt er derfor en stadig viktigere samarbeidspartner for Røde Kors. 2 millioner afghanere i utsatte områder med pågående konflikt i Afghanistan har fått helsehjelp, og mobile helse team har sørget for grunnleggende helsetilbud til 15.000 mennesker Rohingya leirene i Myanmar. I nært samarbeid med ICRC og nasjonale organisasjoner, har vi prioritert samfunn i konflikt og de som er rammet av urban vold. Beskyttelse av helsearbeidere, sykehus og klinikker utgjør en viktig del av Røde Kors' arbeide i Latin Amerika. Dette arbeidet har ført til bedre tilgang til helsetjenester i områder som er dominert av kriminelle gjenger.

Røde Kors har også vært en tydelig stemme for at Norge skal hente hjem barn og deres mødre med norsk tilknytning. Røde Kors mener at menn med norsk tilknytning skal hentes hjem, også om de mistenkes for å ha forbindelser til IS. Her hjemme kan de etterforskes og straffefølges om nødvendig. Dette er ikke minst viktig for de som er ofre for krigens grusomheter. Det skal ikke legges skjul på at dette er en debatt med mange vanskelige dilemmaer, men vi står støtt i vårt humanitære grunnsyn.

Per 31.12.2019 har Røde Kors ca 43 000 frivillige og 171.946 medlemmer. Røde Kors er til stede over hele landet med om lag 380 lokalforeninger. Takk til alle de mange tusen frivillige som har gitt av sin tid for å hjelpe andre i 2019.

Lov om personvern (GDPR) krever betydelig arbeid og økt bevissthet rundt personvernsspørsmål. I 2019 bevilget Landsstyret ekstra midler til tiltak som skal sikre at hele organisasjonen behandler personopplysninger i henhold til lovverket.

Røde Kors har også i 2019 styrket arbeidet med digitale løsninger tilpasset organisasjonen, blant annet utviklingen av «Mitt Røde Kors», en digital plattform for frivillige. Målet er å levere gode og velfungerende IKT-løsninger til både ansatte og frivilligheten.

En verden i endring krever også et Røde Kors i endring. Røde Kors har derfor styrket arbeidet med å analysere de humanitære behovene. Det er også i gang en prosess for å vurdere endringer i frivillighetsorganisasjonen som skal ende opp i et forslag til landsmøtet i 2020.

Økonomiske hovedlinjer

Årsregnskapet omfatter den ideelle organisasjonen Norges Røde Kors, som er en forening uten økonomisk vinning som formål. Konsernregnskapet omfatter foreningsregnskapet og datterselskapene

Røde Kors Sentrene AS, Røde Kors Husene AS, Røde Kors Førstehjelp AS, Hogst AS, Røde Kors Tøy og Tekstil AS og Fairchance Norway AS. Organisasjonens hovedkontor er i Hausmanns gate 7 i Oslo.

Årsregnskapet omfatter ikke Røde Kors' distriktskontor og lokalforeninger i Norge, da disse er selvstendige organisasjoner med egne vedtekter. I regnskapet fremkommer kun det som overføres fra Norges Røde Kors til distrikt og lokalforeninger. Aktivitetsregnskapet 2019 viser et årsresultat på kr 217 millioner for foreningen og kr 228 millioner for konsernet. Aktivitetsresultatet skyldes et sterkt finansmarked i 2019.

Røde Kors Sentrene AS har i 2019 et overskudd på kr 2,9 millioner, Røde Kors Førstehjelp AS har et overskudd på kr 1,2 millioner og Røde Kors Husene AS har et underskudd på kr 11 millioner. Fairchance Norway AS har et underskudd på kr 3,1 millioner, mens Hogst AS som Røde Kors eier 80 prosent av viser et overskudd på kr 0,5 millioner. Røde Kors Tøy og Tekstil AS, som hadde sitt første driftsår i 2018, endte med et underskudd på kr 3,9 millioner i 2019.

Røde Kors presenterer sitt årsregnskap for 2019 etter aktivitet, i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Foreningen Norges Røde Kors har i 2019 brukt kr 1.847 millioner til humanitært arbeid (kr 1.880 millioner inkludert datterselskaper). Formålskostnadene utgjør 92,7 prosent av de samlede kostnadene i foreningen.

Røde Kors brukte kr 44 millioner til administrasjon av organisasjonen, inkludert finanskostnader. Dette utgjør 2,2 prosent av de samlede kostnadene. I tillegg til de rene administrasjonskostnadene er det i 2019 fordelt kr 100 millioner i felleskostnader som IKT, HR, regnskap/ lønn, kommunikasjon, servicetorg og eiendom.

Brutto midler anskaffet til humanitære formål i 2019 var kr 2.210 millioner for foreningen og kr 2.343 millioner inkludert datterselskaper. Røde Kors hadde i 2019 inntekter fra det offentlige på kr 1.132 millioner, herav kr 1.009 millioner til Røde Kors' internasjonale arbeid. Dette er kr 124 millioner mer enn i 2018, og er i all hovedsak knyttet til det internasjonale arbeidet.

Røde Kors samlet i 2019 inn totalt kr 375 millioner fra medlemmer, private givere og næringslivet. Inkludert i dette beløpet er også medlemskontingent og inntekter fra Pantelotteriet. Inntektene fra næringsliv ble på totalt kr 98 millioner, medregnet Pantelotteri inntektene, som utgjorde kr 62 millioner. I 2019 har COOP og Det norske Veritas (DNV GL) vært Røde Kors sine hovedpartnere.

Røde Kors sin fastgiversatsing har også i 2019 vært vellykket. Totalt har vi nå 101.765 faste givere (2018: 94.236). Private givere, eksklusive medlemsinntekter, bidro med kr 229 millioner til Røde Kors sitt arbeid nasjonalt og internasjonalt.

Finansporteføljen gir et årlig bidrag til Røde Kors' humanitære arbeid. Dette sikrer en stabil inntekt og langsiktig finansiering. Det er verken innsamlede midler eller offentlig støtte som er plassert i finansporteføljen, og den langsiktige avkastningen sikrer at vi kan ta ut kr 75 millioner hvert år til humanitær aktivitet. Vi skal ikke bare hjelpe i dag, men også i fremtiden. Midlene som er satt av i finansporteføljen, er oppsparte midler fra perioden med automatinntekter.

Røde Kors hadde ved utgangen av året plassert kr 3.056 millioner i markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Alle plasseringene er i verdipapirfond og er sammensatt med hensyn til sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Midlene forvaltes i samsvar med landsstyrets vedtatte retningslinjer, blant annet at alle plasseringer er underlagt retningslinjer for ansvarlige investeringer. Røde Kors skal ikke investere i selskaper som bryter internasjonale konvensjoner innen menneskerettigheter, arbeidsforhold, barnearbeid, på miljøområdet, eller selskaper som bidrar til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Videre eier ikke Røde Kors aksjer i selskaper som investerer i eller produserer

våpen, tobakk, pornografi, alkohol, eller kullselskaper. Røde Kors har en visjon om å bevege seg mot en fossilfri investeringsportefølje, og skal ha en lavere andel av karbon i sin portefølje enn markedet. Det investeres heller ikke i selskaper som Statens pensjonsfond utland har trukket seg ut av. To ganger i året foretas det en ekstern gjennomgang for å sikre at alle investeringer er i henhold til de etiske retningslinjene.

Renteporteføljen har moderat kredittrisiko og en god spredning på utstedere og antall papirer. Pengemarkedsfondene hadde en gjennomsnittlig løpetid på 0,2 og obligasjonsfondene på 4,6. Røde Kors har god likviditet og det er ikke besluttet å innføre tiltak som endrer likviditetsrisikoen.

Røde Kors har sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse med en premiemodell hvor årets premie er årets kostnad. For de ansatte er dette en ytelsespensjon, mens den regnskapsmessig behandles som en innskuddspensjon. Årets forpliktelse er at årets premie innbetales. Med dagens modell har derved ikke Røde Kors noen betydelig gjeldspost som føres i balansen, og det er Statens Pensjonskasse som har ansvaret for de framtidige pensjonsutbetalingene.

Organisasjon og miljø

Røde Kors har et aktivt forhold til sykefravær og brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Det gjennomsnittlige sykefraværet i perioden mai- des 2019 var 5,1 prosent (1,6 prosent korttidsfravær og 3,5 prosent langtidsfravær). Dette er en liten oppgang fra 2018 hvor gjennomsnittlig sykefravær var på 4,5 prosent. På grunn av skifte av personaldatasystem, så har vi ikke fullgode tall for perioden januar-april 2019.

Røde Kors har et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg, hvor også representanter fra bedriftshelsetjenesten deltar. Det er verneombud i alle verneområder. Bedriftshelsetjenesten er rådgiver i sykefraværsoppfølging, vernerunder, arbeidsmiljøkartlegginger og tilrettelegging. Bedriftshelsetjenesten bisto i 2019 hovedsakelig innenfor psykososialt arbeidsmiljø, oppfølging av ansatte med helseplager, og helseundersøkelser i forbindelse med vernerunde, utreise og vaksinasjoner. Det har ikke vært alvorlige skader eller ulykker knyttet til virksomheten.

Sosial inkludering og mangfold er viktig for Røde Kors, og dette er blant satsingene i langtidsprogram og hovedprogram. Røde Kors har fokus på alders- og kjønnsbalanse i ansattorganisasjonen og har 48 prosent kvinner og 52 prosent menn i ledende stillinger. Røde Kors oppfordrer alle kvalifiserte søkere til å søke utlyste stillinger, uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet eller etnisk bakgrunn og funksjonsevne. Arbeidsplassen tilpasses ved behov.

Det ble i løpet av 2019 innført nye veiledere for håndtering og varsling av kritikkverdige forhold i Røde Kors. Det var to større omstillingsprosesser i 2019 knyttet til dannelsen av de nye distriktene Viken og Innlandet, i henhold til ny fylkesstruktur.

Røde Kors forurenses ikke det ytre miljø utover det som er vanlig for denne typen virksomhet.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Til grunn for antagelsen ligger oppdaterte resultatprognoser for 2020 og Røde Kors' langsiktige strategiske prognoser for årene fremover. Røde Kors har i de første månedene av 2020 etter koronautbruddet hatt et verdifall i de markedsbaserte finansielle eiendelene i takt med fallet i markedene. Dette er langsiktige investeringer, og det planlegges ingen endringer i investeringsstrategien. Det er lav risiko for brudd på lånebetingelser. Restriksjoner knyttet til koronautbruddet kan føre til at noen aktiviteter blir gjennomført senere enn planlagt. Røde Kors er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.